

Hørings svar fra NAV Vestfold og Telemark til *Telemarksplanen – Regional planstrategi for Telemark 2024-2028*

NAV Vestfold og Telemark viser til at Telemark fylkeskommune 14.06.2024 sendte forslag til *Telemarksplanen – Regional planstrategi for Telemark 2024-2028* ut på høring. Under satsningen inkluderende Telemark foreslås følgende mål:

▪Alle skal gjennomføre videregående opplæring på sitt nivå. Telemark skal møte framtidens kompetansebehov.

▪Redusere sosial ulikhet i helse

Tydeligere kobling til sykefravær og hvorfor vi løfter dette inn.

Koblingen til psykiske lidelser og partnerskapsløftet, viktig område for å lykkes mot utenforskap - skolens rolle

NAV Vestfold og Telemark vil særlig kommentere på disse målene med følgende innspill, presentert punktvis nedenfor:

- NAV Vestfold og Telemark støtter Telemark fylkeskommunes tre satsinger formulert som inkluderende, skapende og naturrike Telemark, og oppfatter at satsingene er både relevante og dekkende for utfordringsbildet i Telemark.
- NAV Vestfold og Telemark vil samtidig understreke utfordringen som Telemark står overfor når det gjelder mangel på arbeidskraft og høyt utenforskap fra arbeid og utdanning. På landsbasis er Telemark på tredjeplass når det kommer til utenforskap blant unge i alderen 20-29 årⁱ. Også i andel av befolkningen som mottar de helserelaterte ytelsene arbeidsavklaringspenger og uføretrygd, ligger Telemark på tredjeplassⁱⁱ. Over tid har NAV Vestfold og Telemark også registrert en økning i sykefraværetⁱⁱⁱ. Økende sykefravær, og en høy befolkningsandel som mottar helserelaterte ytelsene, er utfordringer som NAV Vestfold og Telemark frykter vil vedvare, og som fremover vil kunne forsterke mangelen på arbeidskraft i Telemark.
- NAV Vestfold og Telemark vet fra NAVs årlige Bedriftsundersøkelse at bedrifter i Telemark mangler arbeidskraft, og særlig innen helse- og sosialtjeneste og bygg- og anleggsvirksomhet^{iv}. Det er derfor en stor utfordring at en høy andel elever på Vg2 yrkesfag ikke fortsetter som lærlinger. NAV Vestfold og Telemark mener det er viktig at Telemark fylkeskommune har satt seg mål om at alle skal gjennomføre videregående opplæring på sitt nivå. Det er også viktig at skalering av utdanningstilbudet står i forhold til de behovene for arbeidskraft i de ulike bransjene. I nær fremtid vil antall personer i yrkesaktiv alder synke. Det er derfor viktig at alle som kan, kvalifiseres for et langt og godt yrkesliv, og at de som allerede er i jobb, står så lenge som mulig.
- NAV Vestfold og Telemark har over tid sett med bekymring på det økende sykefraværet i befolkningen. Samtidig erfarer NAV Vestfold og Telemark at tidlig og tett oppfølging av sykemeldte er det viktigste tiltaket, for å redusere sannsynlighet for overgang til langvarige helseytelser og utenforskap. NAV Vestfold og Telemark ønsker derfor å understreke viktigheten av tilrettelegging og oppfølging ute på arbeidsplassene. Tilrettelegging og oppfølging av sykemeldte forhindrer frafall fra arbeidslivet, og bygger opp under målsettingen om et sosialt bærekraftig samfunn. For å lykkes godt med å hindre overgang til helseytelser og uføretrygd blant ungdom er det spesielt viktig å jobbe med mestring og gjennomføring i videregående skole.

Tall fra NAV viser at psykiske lidelser er en stor årsak til langvarige helseytelser og uføretrygd blant unge under 30 år. Derfor vil NAV Vestfold og Telemark understreke betydningen av gode samarbeid for å løse felles utfordringer, og særlig peke på Partnerskapsløftet som et viktig virkemiddel for å hindre fremtidig utenforskap blant unge i regionen.

Med hilsen

Anders Anundsen
direktør
NAV Vestfold og Telemark Regionkontor

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur

ⁱ 17,8% i alderen 20-29 år i Telemark sto utenfor arbeid og utdanning, og var heller ikke selvstendig næringsdrivende, i desember 2023. Dette er korrigerte tall, som vil si at det er tatt høyde for at NAV mangler opplysninger om personer i denne aldersgruppen som er i videregående opplæring. Kilde: NAV.

ⁱⁱ I Telemark mottok 4,8% av befolkningen arbeidsavklaringspenger og 14% av befolkningen uføretrygd 2. kvartal 2024. Dette er henholdsvis 0,4 og 3,5 prosentpoeng høyere enn landsgjennomsnittet. Kilde: NAV.

ⁱⁱⁱ Fra 2. kvartal 2020 til samme kvartal 2024 økte sykefraværet i Telemark fra 5,5% til 6,2%. Kilde: NAV.

^{iv} I Bedriftsundersøkelsen 2024 ble det estimert størst mangel på arbeidskraft i Telemark innen næringene helse- og sosialtjeneste, bygg- og anleggsvirksomhet, varehandel og motorvognreparasjoner, eiendomsdrift, forretningsmessig og faglig tjenesteyting, og industri. Kilde: Bedriftsundersøkelsen 2024, NAV Vestfold og Telemark, Telemark fylke.